

Právní aktuality - Finanční trh

Bulletin červenec & srpen 2010

Obsah:

[1. Investiční nástroje, komodity a trhy](#)

[2. Kolektivní investování](#)

[3. Bankovníctví a platební systémy](#)

[4. Pojišťovnictví a penzijní fondy](#)

[5. Regulace finančního trhu](#)

[6. Obchodní společnosti](#)

1. Investiční nástroje, komodity a trhy

Evropská unie

Veřejná diskuse ohledně kategorizace zákazníků v rámci revize směrnice MiFID

V rámci revize MiFID připravil CESR veřejnou diskusi k rozlišování kategorie zákazníků při poskytování investičních služeb. Zejména zda by se měly rozlišovat regulované subjekty (právnícké osoby), aby se určilo, které z nich mohou být považovány samy o sobě za profesionální zákazníky. Jedna z konzultovaných otázek je, zda by se místní samosprávy měly považovat za „public debt bodies“. A dále CESR konzultuje, zda by testy znalostí a zkušeností měly být pro kategorizaci neprofesionálních zákazníků používány šířeji, zatímco u složitých produktů (OTC deriváty) v zúženém rozsahu.

Bližší informace lze nalézt zde: www.cesr.eu

Doporučení CESR k OTC derivátům

OTC deriváty neboli deriváty mimoburzovní, jsou kontrakty uzavírané přímo mezi dvěma stranami, tedy nejsou obchodovány na burze. Tvoří zhruba 90 % z celkového ročního objemu derivátových transakcí a velkou měrou tak ovlivňují ekonomiku.

Doporučení CESR řeší otázky, zda je nutná rozsáhlejší regulace OTC derivátů a případně, zda je možné obchodovat je na regulovaných trzích. Obchodování prostřednictvím regulovaných trhů by mohlo přinést větší transparentnost, likviditu a efektivnost trhu s OTC deriváty. Podle návrhu CESR by obchody s deriváty měly být oznamovány podle ustanovení směrnice MiFID (před-obchodní transparentnost a transparentnost po uzavření obchodu) než bude dokončena a začne platit reformní legislativa

EMIL (European Market Infrastructure Legislation). Následně by rozsah tohoto oznamování měl být příslušným způsobem rozšířen.

Bližší informace lze nalézt zde: www.cesr.eu

Zřízení Financial Services User Group

Evropská komise vytvořila expertní skupinu Financial Services User Group (FSUG). Posláním tohoto poradenského orgánu je poskytovat konzultace Evropské komisi v záležitostech týkajících se uživatelů finančních služeb, jako jsou retailové bankovníctví, hypoteční úvěry a pojištění.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Repo operace v EU - bílá kniha ICMA

Mezinárodní asociace ICMA¹ zpracovala analýzu evropského trhu repooperací a hlavní závěry shrnula do bílé knihy. Analýza se zaměřuje mj. na problematiku short sellingu, zejm. v nekryté podobě (tzv. naked short-selling). ICMA nevidí řešení tohoto problému v regulaci celého trhu, kdy by každému krátkému prodeji muselo předcházet vypůjčení cenných papírů a tím pádem by nemohlo dojít k nepokrytí obchodu. Schůdnější cestou by bylo postihnout pouze jednání, kdy prodejce vůbec nemá v úmyslu si dané cenné papíry vypůjčit, a postihovat toto zneužívání trhu podle příslušných předpisů.

Toto řešení podporuje také fakt, že drtivá většina nekrytých krátkých obchodů v Evropě vzniká z technických důvodů a špatné propojenosti národních centrálních depozitářů cenných papírů s mezinárodními; a pouze v minimálním počtu případů je nekrytí krátkých obchodů závažným zneužíváním trhu. ICMA dále navrhuje monitorování krátkých obchodů formou oznamování těchto pozic regulátorovi trhu, zefektivnění vypořádání přeshraničních převodů cenných papírů a celkovou lepší spolupráci centrálních depozitářů.

Bližší informace lze nalézt zde: www.icmagroup.org

¹ International Capital Markets Association.

Česká republika

Centrální depozitář cenných papírů zahájil činnost

7. července 2010 začala plně poskytovat své služby společnost Centrální depozitář cenných papírů. Tímto dnem zároveň přestalo vykonávat svou působnost Středisko cenných papírů. Mezi hlavní změny, které Centrální depozitář přináší, patří dvoustupňová evidence investičních nástrojů a úpravu vypořádání obchodů s nimi.

Bližší informace lze nalézt zde: www.mfcr.cz

Vyhláška o poplatcích za poskytování údajů centrálním depozitářem

V souvislosti se zahájením činnosti Centrálního depozitáře nabyta na počátku července účinnosti vyhláška o úhradě nákladů za poskytování údajů Centrálním depozitářem a osobami vedoucími samostatnou evidenci investičních nástrojů.² Tato vyhláška provádí ustanovení § 115 ZPKT, upravující informační povinnost centrálního depozitáře vůči oprávněným osobám, tj. zejména soudům, notářům, exekutorům, orgánům činným v trestním řízení a dalším subjektům. ZPKT stanoví, že poskytovatel (Centrální depozitář, osoba vedoucí samostatnou evidenci) má, při poskytování údajů oprávněným osobám, vůči těmto osobám nárok na úhradu vynaložených nákladů.

Podle důvodové zprávy by se toto ustanovení ZPKT mělo aplikovat také ve vztahu k § 128 občanského soudního řádu,³ které stanoví povinnost všem subjektům bezúplatně na dotaz sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí a k § 34 exekučního řádu,⁴ které stanoví povinnost příslušných osob (jmenovitě i Centrálního depozitáře) poskytnout exekutorovi bezúplatně součinnost. Vyhláška byla zohledněna při přípravě ceníku Centrálního depozitáře, který v závěrečné části sazebníku

² Vyhláška č. 212/2010 Sb., o způsobu stanovení výše vynaložených věcných nákladů a způsobu jejich úhrady při poskytování údajů centrálním depozitářem a osobou, která vede samostatnou evidenci investičních nástrojů

³ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) ve znění pozdějších předpisů.

(čl. 16), stanoví výši úhrad za poskytování informací.

Bližší informace lze nalézt zde: www.mfcr.cz, www.centraldepository.cz

Spuštění webu pro sběr informačních povinností a registraci subjektů

Na počátku srpna spustila ČNB novou internetovou aplikaci pro sběr informačních povinností a registraci subjektů dle ZPKT.⁵ Jednotlivé informace jsou ČNB zasílány prostřednictvím internetové aplikace ČNB pro sběr informačních povinností a registraci subjektů, a ukládány do centrálního úložiště regulovaných informací. Prostřednictvím Centrálního úložiště regulovaných informací budou zpřístupňovány tyto informace:

1. výroční zpráva a pololetní zpráva emitenta (§ 118 ZPKT, § 119 ZPKT)
2. mezitímní zpráva emitenta (§ 119a ZPKT)
3. změny práv k vydaným investičním nástrojům (§ 119b odst. 1 a 2 ZPKT)
4. informace o nové emisi, přijaté půjčce nebo úvěru (§ 119b odst. 3 ZPKT)
5. souhrnný dokument o uveřejněných informacích za posledních 12 měsíců (§ 120 odst. 7 ZPKT)
6. informace související s valnou hromadou nebo se schůzí vlastníků dluhopisů (§ 120a odst. 2 a 3, § 120b odst. 1 ZPKT)
7. oznamování podílů na hlasovacích právech emitenta (§ 122 odst. 1 ZPKT)
8. nabytí nebo pozbytí vlastních akcií emitentem (§ 122 odst. 15 ZPKT)
9. celkový počet hlasovacích práv a výše základního kapitálu (§ 122 odst. 16 ZPKT)
10. vnitřní informace (§ 125 odst. 1 ZPKT)
11. manažerské transakce (§ 125 odst. 5 ZPKT)
12. volba členského státu EU emitentem (§ 123 ZPKT)

Bližší informace lze nalézt zde: www.cnb.cz

⁵ Zpřístupňování regulovaných informací předkládaných ČNB upravuje § 127a odst. 1 písm. a) až c) a odst. 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

Slovenská republika

Návrh opatření o uveřejňování informací obchodníky s cennými papíry

Počátkem září předložila do připomínkového řízení NBS návrh opatření o uveřejňování informací obchodníky s cennými papíry a pobočkami zahraničních obchodníků s cennými papíry. Opatření navazuje na novelu zákona o cenných papírech,⁶ která transponovala novely bankovní směrnice (2006/48/ES) a směrnice o kapitálových požadavcích (2006/49/ES),⁷ které se dotkly také problematiky uveřejňování informací obchodníky s cennými papíry. V rámci konceptu Basel II představuje uveřejňování informací obchodníky s cennými papíry a pobočkami zahraničního obchodníka s cennými papíry zásadní přínos pro účastníky finančního trhu z hlediska lepší orientace, přispívá k větší spolehlivosti a stabilitě finančního systému, udržuje rovnost příležitostí v hospodářské soutěži, a zároveň respektuje také citlivost některých informací. Dochází tak k upřesnění rozsahu informací pravidelně uveřejňovaných obchodníky s cennými papíry. Účinnost nové právní úpravy je navrhovaná na 31. prosince 2010.

Zdroj: <https://lt.justice.gov.sk>

2. Kolektivní investování

Evropská unie

Prováděcí opatření k UCITS IV

Evropská Komise přijala prováděcí předpisy, které doplňují rámcovou směrnici UCITS IV.⁸

⁶ Zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papírech a investičních službách a o změně a doplnění některých zákonů (zákon o cenných papírech) v platném znění.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/111/ES ze dne 16. září 2009, kterou se mění směrnice 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2007/64/ES, pokud jde o banky přidružené k ústředním institucím, některé položky kapitálu, velkou angažovanost, režimy dohledu a krizové řízení.

Směrnice Komise 2009/83/ES ze dne 27. července 2009, kterou se mění některé přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES, pokud jde o technická ustanovení o řízení rizik.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci

Prováděcí nařízení⁹ nově zavádí jednotný dokument obsahující klíčové informace pro investory tzv. sdělení klíčových informací. To by mělo být podáno jasnou a srozumitelnou formou, která investorovi usnadňuje pochopení sdělovaných informací. Celková délka dokumentu by neměla přesáhnout dvě strany formátu A4. Dokument by dále měl obsahovat informace o investičních cílech a investiční politice standardního fondu (UCITS), poměr rizika a výnosu investice, vysvětlení poplatků a dosažitelná výkonnost standardního fondu.

Další prováděcí nařízení¹⁰ stanovuje formu a obsah standardního procesu notifikace a svědčení standardního fondu, využívání elektronické komunikace mezi příslušnými orgány pro účely notifikace a postupy pro kontrolu na místě a šetření a výměnu informací mezi příslušnými orgány.

Další prováděcí směrnice¹¹ specifikuje postup při fúzích fondů, zejména jde-li o řádnou informovanost investorů o danou fúzi. Zavádí se struktura tzv. master – feeder fondů, čímž bude možné shromažďování obhospodařovaného majetku, kdy by „feeder“ (podřízený fond) shromažďoval prostředky od investorů a následně by je investoval do „master“ (řídícího fondu), který poté prostředky investuje na základě diverzifikace rizika. Za tímto účelem je mezi fondy zřizována smlouva a je nutný sou-

právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP).

⁹ Nařízení Komise (EU) č. 583/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o klíčové informace pro investory a podmínky, které je třeba splnit při poskytování klíčových informací pro investory nebo prospektu na jiném trvalém nosiči, než je papír, nebo prostřednictvím internetových stránek.

¹⁰ Nařízení Komise (EU) č. 584/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o formu a obsah standardního oznámení a osvědčení SKIPCP, využívání elektronické komunikace mezi příslušnými orgány pro účely oznamování a postupy pro ověřování na místě a šetření a výměnu informací mezi příslušnými orgány.

¹¹ Směrnice Komise 2010/42/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o některá ustanovení týkající se fúze fondů, struktur "master-feeder" a postupu pro oznamování

hlas příslušného orgánu. O způsobu investování musí být řádně a dostatečně informováni investoři.

Další prováděcí směrnice¹² upravuje postupy a opatření obezřetného dohledu, který zajistí každý členský stát; požadavky na strukturu a organizaci, jejichž cílem je minimalizace střetů zájmů; pravidla stanovující kritéria pro čestné a spravedlivé jednání v nejlepším zájmu standardního fondu a kritéria pro určení typů střetů zájmů, jež upřesňují zásady nezbytné k zajištění efektivního využívání zdrojů. Dále jsou upřesněny náležitosti smluv mezi deponentem a správcovskou společností, a jsou specifikovány požadavky na proces řízení rizik.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Česká republika

Návrh novely zákona o kolektivním investování

Na počátku srpna předložilo Ministerstvo financí do vnějšího připomínkového řízení návrh novely ZKI.¹³ Těžištěm novely je transpozice směrnice UCITS IV¹⁴ a navazujících prováděcích směrnic. Novela má upravovat právní rámec přeshraničních splynutí a sloučení standardních fondů, zakotvit strukturu řídicího standardního fondu (master fund) a podřízených standardních fondů (feeder funds), zavést tzv. základní informační dokument pro fondy kolektivního investování či zefektivnění passportu správcovských společností a fondů. Další změny v ZKI, které nejsou transpozicí, mají za cíl zefektivnit fungování fondů kolektivního investování v České republice.

Novela obsahuje také některé další změny v jiných zákonech, jako např. v návaznosti na

¹² Směrnice Komise 2010/43/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o organizační požadavky, střety zájmů, pravidla jednání, řízení rizik a obsah smlouvy mezi deponentem a správcovskou společností.

¹³ Zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) („UCITS IV“).

novelu směrnice o prospektu je novelizován ZPKT, dochází k úpravě terminologie v řadě dalších zákonů (např. důsledné zavedení pojmu regulovaný trh, evropský a zahraniční regulovaný trh či investiční nástroj).

Bližší informace lze nalézt zde: www.mfcr.cz

Slovenská republika

N/A

3. Bankovníctví a platební systémy

Evropská unie

Návrh legislativy na posílení ochrany spotřebitele na finančním trhu

Původní směrnice o pojištění vkladů z roku 1994¹⁵ ukládá bankám, pokud ukončí svou činnost, vyplatit majitelům účtů jejich peněžní prostředky do určité výše krytí zpět v rámci vnitrostátních systémů pojištění vkladů. Nicméně krize 2008 ukázala, že i přes to je nutné spotřebitele chránit ve větším rozsahu. Komise v rámci novelizace směrnice o systémech pojištění vkladů navrhuje zlepšit systémech pojištění vkladů tím, že zvýší krytí a omezí přílišnou byrokracii, čímž bude vyplácení prostředků jednodušší a rychlejší, a navrhuje celkově zavedení harmonizovaného režimu financování systémů pojištění vkladů. Analogické změny navrhuje Komise i v rámci novelizace směrnice o záručních systémech pro investory.¹⁶

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Konzultace CEBS k novelizovanému režimu kapitálové přiměřenosti

Konzultace k článku 122a směrnice o kapitálových požadavcích

Návrh CEBS reaguje na změnu týkající se procesů sekuritizace resp. požadavků, které musí dodržovat osoby, které se spolupodílejí na pro-

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů.

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/9/ES ze dne 3. března 1997 o systémech pro odškodnění investorů.

cesu sekuritizace. CEBS rovněž řeší otázky sjednocování postupů dohlížejících orgánů dohledu a specifikaci požadavků podle článku 122a CRD.¹⁷

CEBS vysvětluje ustanovení, kdy je úvěrová instituce v roli původce, sponzora nebo původního věřitele. Musí v tomto případě nově splňovat požadavek, že si průběžně ponechá významný čistý ekonomický podíl, který činí nejméně 5 %, požadavek due diligence a označovací povinnosti.

Konzultace k čl. 3 konsolidované bankovní směrnice

Článek 3 CBD¹⁸ dovoluje členským státům zajistit zvláštní ochranný režim jen pro ty úvěrové instituce, které byly trvale přidruženy k ústřednímu subjektu od roku 1979.

V zájmu zajištění rovných podmínek hospodářské soutěže mezi úvěrovými institucemi v členských státech, byl Článek 3 změněn a lhůty odstraněny. To znamená, že od 31. prosince 2010 všechny členské státy mohou stanovit zvláštní ochranný režim pro všechny stávající nebo budoucí přidružené úvěrové instituce, které splňují podmínky stanovené v uvedeném článku.

Bližší informace lze nalézt zde: www.c-eps.org

CEBS vydal metodický pokyn k článku 106 směrnice o kapitálových požadavcích

Směrnice o kapitálových požadavcích stanovuje výjimky z pravidel pro velké expozice při poskytování služeb převodů peněz, zúčtování a vypořádání, korespondenčního bankovníctví a custody služeb. CEBS k tomuto článku vydal metodický pokyn, jehož účelem je posílení konvergence postupů dohledu. Dané výjimky se uplatní, pokud expozice vznikla z poskytnutí určitých služeb (převody peněz, vypořádání, korespondenční bankovníctví, custody) nebo expozice vznikla z důvodu činnosti klienta a trvá nejdéle do následujícího pracovního dne.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí.

¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu.

Nebo pokud expozice vznikla z poskytnutí určitých služeb (převody peněz, vypořádání, korespondenční bankovníctví, custody) vůči institucím, které samy tyto služby poskytují a expozice trvá v horizontu jednoho dne (intra-day). Metodický pokyn by měl být implementován členskými státy do národních právních řádů a nabýt účinnosti 31. prosince 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: www.c-eps.org

Česká republika

Nový způsob výpočtu zákonného úroku z prodlení

Na počátku července nabyla účinnosti novela nařízení vlády,¹⁹ kterým se stanoví výše zákonného úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle § 517 občanského zákoníku. Cílem novely je změna způsobu výpočtu úroku z prodlení takovým způsobem, aby nedocházelo každého půl roku ke změně roční úrokové sazby. Novela by také měla celý systém zjednodušit a zajistit, aby byl předvídatelný, a aby byl úrok z prodlení snadno vypočitatelný.

Výše prodlení, které vzniklo před účinností novely, byla závislá na repo sazbě a v závislosti na ni se měnila každého půl roku. Pro výpočet takového úroku z prodlení se používala repo sazba zvýšená o sedm procentních bodů, která byla platná v první den příslušného kalendářního pololetí. U prodlení, které vznikne po 1. červenci 2010 se použije pouze jedna sazba po celou dobu prodlení, a to repo sazba platná k poslednímu dni předcházejícího kalendářního pololetí, ve kterém k prodlení došlo, zvýšená o sedm procentních bodů. Jak se postupovalo doposud a jak se bude postupovat podle nové úpravy v případě úroku z prodlení, který vznikl v prvním pololetí roku 2008. Nová úprava, která výpočet úroku z prodlení zjednodušuje, by měla poskytnout možnost zjednodušeného uplatnění zákonného práva.

Bližší informace lze nalézt zde: www.businessinfo.cz

¹⁹ Nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů.

Slovenská republika

Novelizace zákona o ochraně vkladů

Ministerstvo financí Slovenské republiky předložilo návrh novely zákona o ochraně vkladů,²⁰ která upravuje výši náhrady za nedostupné vklady a také lhůtu, ve které má být tato náhrada vkladateli vyplacena. Novela zákona představuje transpozici novelizované směrnice o fondech pojištění vkladů.²¹ Novela zákona navrhuje garanci za vklady jednoho vkladatele u jedné banky limitovat do výšky 100 000 EUR. Ve vztahu ke lhůtě vyplacení náhrady vkladů se navrhuje její zkrácení, a to ze stávajících 3 měsíců na 20 pracovních dní (lhůta může být prodloužena ve výjimečných případech o 10 pracovních dní), čím se zlepšuje postavení vkladatelů z pohledu rychlosti poskytnutí náhrady.

Novým prvkem je povinnost pravidelně ověřovat funkčnost systémů ochrany vkladů. Současně se NBS a ostatním bankám ukládá také povinnost informovat v předstihu Fond ochrany vkladů o skutečnostech, které by pravděpodobně mohly vést k prohlášení insolvence banky. Zpráva o hodnocení systému vyplacení náhrad za nedostupné vklady za příslušný rok je předkládána NBS a Ministerstvu financí SR.

Účinnost nové právní úpravy je navrhována na 31. prosince 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: <https://lt.justice.gov.sk>

Novelizace pravidel pro platební a vypořádací systémy

Cílem novely zákona o cenných papírech je transpozice novelizované směrnice o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech.²² Z důvodu narůstajícího počtu propojení mezi

²⁰ Zákon č. 118/1996 Z.z. o ochraně vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nehorších predpisov.

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/14/ES ze dne 11. března 2009, kterou se mění směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, pokud jde o výši pojištění a lhůtu k výplatě.

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES ze dne 6. května 2009, kterou se mění směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění, pokud jde o propojené systémy a pohledávky z úvěru.

jednotlivými systémy, které donedávna fungovaly výhradně na vnitrostátním a nezávislém základě, bylo potřeba objasnit koncepci propojeného systému a vymezit práva a odpovědnost provozovatelů. V této souvislosti se proto zavádí do právního řádu Slovenské republiky také definice propojeného systému a stanovují se pravidla jeho fungování. Nová právní úprava řeší i problematiku zřízení zástavního práva k úvěrovým pohledávkám ve vazbě na platební systémy. Návrh novely zákona o cenných papírech se zabývá i ochranou platebních systémů a systémů vyrovnání před riziky, které pro ně vyplývají z případné insolventnosti kteréhokoliv účastníka systému, a to i v případě, že jsou tyto systémy součástí propojeného systému.

Tato transpoziční novela se dotkne i Občianskeho zákonníka²³, zákona o konkurze a reštrukturalizácii²⁴ a zákona o platobných službách.²⁵

Účinnost nové právní úpravy je navrhována na 30. červen 2011.

Bližší informace lze nalézt zde: lt.justice.gov.sk/

Novelizace zákona o bankách - úpravy kapitálové přiměřenosti a angažovanosti

Připravovaná novela zákona o bankách transponuje několik novel směrnice, které upravují obezřetnostní pravidla bank, zejména kapitálovou přiměřenost a angažovanost,²⁶ a některá

²³ Zákon č. 40/1964 Z.z., Občiansky zákonník v platnom znení.

²⁴ Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

²⁵ Zákon č. 492/2009 Z.z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/111/ES ze dne 16. září 2009, kterou se mění směrnice 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2007/64/ES, pokud jde o banky přidružené k ústředním institucím, některé položky kapitálu, velkou angažovanost, režimy dohledu a krizové řízení.

Směrnice Komise 2009/83/ES ze dne 27. července 2009, kterou se mění některé přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES, pokud jde o technická ustanovení o řízení rizik.

obezřetnostní pravidla ze směrnice o institucích elektronických peněz.²⁷

Novelou zákona o bankách se zavádí povinnost Národní rady Slovenska zohlednit vliv svých rozhodnutí na stabilitu finančního systému v členských zemích, a to především v krizových situacích. Mimo jiné také dochází ke změně pravidel v otázkách majetkové účasti bank, především co se týče snížených limitů ve vztahu k mateřským a dceřiným společnostem. V rámci související novely zákona o cenných papírech byly také upraveny pravidla majetkové účasti pro obchodníky s cennými papíry.

Účinnost nové právní úpravy je navrhována na 31. prosince 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: lt.justice.gov.sk

Návrhy nových opatření NBS

Návrh opatření NBS o uveřejňování informací bankami a pobočkami zahraničních bank

V návaznosti na novelu zákona o bankách připravila NBS návrh opatření, které upravuje rozsah informačních povinností a uveřejňování informací bankami a pobočkami zahraničních bank. Úprava struktury a rozsahu uveřejňovaných informací je součástí úprav v návaznosti na úpravy pravidel kapitálové přiměřenosti a obezřetného podnikání bank. Účinnost nové právní úpravy je navrhována na 31. prosince 2010.

Návrh opatření o likviditě bank a poboček zahraničních bank

NBS také připravila novelu opatření, která upravují požadavky na likviditu bank a poboček zahraničních bank o postupu řízení rizika likvidity bank a likvidity poboček zahraničních bank. Této problematice se rovněž dotýká změna opatření o předkládání výkazů, hlášení a jiných zpráv bankami, pobočkami zahraničních bank, obchodníky s cennými papíry a pobočkami zahraničních obchodníků s cennými papíry pro účely dohledu a pro statistické účely.

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES.

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 30. září 2010 (vyjma čl. I bodů 2 a 3, které nabývají účinnost 31. prosince 2010).

Opatření NBS k řízení rizik u bank

NBS připravila také návrh opatření o rizicích a o systému řízení rizik banky a pobočky zahraniční banky. Opatření také obsahuje vymezení toho, co se rozumí náhlou a neočekávanou změnou úrokových měr na trhu. Podrobnosti o systému řízení rizik a postup řízení rizik jsou v navrhovaném opatření upravené nadále s ohledem na doporučené postupy vydané Basilejským výborem pro bankovní dohled. Opatření bude účinné od 31. prosince 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: lt.justice.gov.sk

4. Pojišťovnictví a penzijní fondy

Evropská unie

Komise navrhuje zlepšit ochranu pojistníků

V červenci vydala Komise Bílou knihu, která stanovuje rámec, jak v EU zajistit spravedlivou a komplexní úroveň ochrany spotřebitele v oblasti pojišťovnictví a jak ochránit daňové poplatníky, aby v případě úpadku pojišťovny nemuseli nést náklady sami. Je navrhováno vytvoření směrnice, která by zajistila, že všechny členské státy budou mít systémy záruk v pojišťovnictví odpovídající minimálním požadavkům na úrovni Evropské unie. Záměrem Komise není harmonizovat pojišťovací produkty nebo znevýhodnit produkty nabízené na domácím trhu, ale zavést jednotnou minimální ochranu pojistníků ve všech členských státech.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Veřejná diskuse o budoucnosti penzijních systémů v EU

Na počátku července zahájila Komise veřejnou diskusi o budoucnosti důchodového zabezpečení v EU. Hlavními tématy jsou zajištění přiměřeného důchodového příjmu a zabezpečení dlouhodobě udržitelných důchodových systémů, vhodná rovnováha mezi délkou pracovní aktivity a důchodem, odstranění překážek pro občany, kteří pracují v jiných zemích EU, a pro vnitřní trh s penzijními produkty. Dále posílení stability důchodů po zkušenostech s nedávnou

hospodářskou krizí, a to jak nyní, tak v dlouhodobém výhledu, větší transparentnost důchodů, aby lidé mohli v souvislosti se svým důchodovým příjmem přijímat kvalifikovaná rozhodnutí. Komise zatím nepředkládá žádné návrhy opatření. Hlavním cílem je zjistit názory ohledně možných budoucích kroků na evropské úrovni.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/social

Revize směrnice o finančních konglomerátech

V srpnu Komise navrhla novelizaci směrnice o finančních konglomerátech.²⁸ Cílem je zefektivnit a koordinovat doplňkový dozor velkých a komplexních skupin společností podle směrnice o finančních konglomerátech. Obecnými cíly tohoto záměru je posílení finanční stability, zabezpečení zájmů věřitelů a pojistníků a zajištění mezinárodní konkurenceschopnosti evropských finančních skupin.

Novela směrnice o finančních konglomerátech se zaměřuje na řešení otázek týkajících se rizika vícenásobného použití kapitálu a na "skupiny rizik" (rizika nákazy, složitost správy, koncentrace rizik a střet zájmů).

Novela směrnice by měla stanovit, že se vedle pravidel pro finanční konglomeráty pro dohled nad finančními skupinami, kde jsou zastoupeny jak banky tak pojišťovny, vždy uplatní také konsolidovaný dohled nebo skupinový dohled - nikoliv jako doposud, kdy dohled nad finančním konglomerátem vylučoval aplikaci konsolidovaného nebo skupinového dohledu.

V případě, že holdingová společnost získá povolení k činnosti i v jiném sektoru (stane se smíšenou finanční holdingovou osobou), začne podléhat kontrolnímu režimu, který nemusí být tak komplexní, jako ten, kterému podléhala před získáním povolení k podnikání v jiném odvětví. Nově by mělo dojít ke zpřísnění těchto pravidel. Mezi osoby ve finančním konglome-

rátu by také měly být zahrnovány fondy kolektivního investování a jejich správcovské společnosti.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Zpráva CEIOPS o zaměstnaneckém penzijním pojištění

Zpráva CEIOPS se týká oddělení majetku institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění ve stresových situacích. Cílem této zprávy je zhodnotit, zda opatření, kdy je majetek určený na důchodové dávky chráněn oddělením od majetku zaměstnavatele, jsou efektivní. Zpráva hodnotí modelové situace, kdy je vyplácení důchodů ohroženo z důvodu neplnění povinností různých subjektů. Konkrétně se jedná o situace, kdy selže buď jeden z důchodových systémů spravovaný institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, samotná instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění nebo poskytovatel této služby (provozovatel instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění).

Zpráva CEIOPS o připravenosti orgánů dohledu na směrnici Solventnost II

Podle zjištění CEIOPS je nutné provést řadu základních změn v metodice dohledu, nástrojích a postupech a v kvalitativních i kvantitativních požadavcích. Očekávány jsou také změny organizační, včetně reorganizace personálu, strukturálních reforem a technologického vývoje. I když mnoho kroků k provedení směrnice Solventy II již bylo uskutečněno, stále se jedná o běh na dlouhou trať, kde bude zapotřebí mnoho úsilí, stejně jako finančních prostředků.

Česká republika

N/A

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/87/ES ze dne 16. prosince 2002 o doplňkovém dozoru nad úvěrovými institucemi, pojišťovnami a investičními podniky ve finančním konglomerátu a o změně směrnice Rady 73/239/EHS, 79/267/EHS, 92/49/EHS, 92/96/EHS, 93/6/EHS a 93/22/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/78/ES a 2000/12/ES.

Slovenská republika

Návrh opatření o provizích u životního pojištění

NBS připravila v návaznosti na zákon o finančním sprostředkování²⁹ návrh opatření, které upravuje problematiku stanovování nákladů u zprostředkovávání v oblasti životního pojištění. V současnosti jsou pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven v segmentu životního pojištění povinny informovat své klienty o průměrné výšce nákladů na finanční zprostředkování. V návrhu opatření se proto určuje způsob a metodika výpočtu, a lhůta pro zveřejnění výše nákladů finančního zprostředkování. Tímto postupem by měl být zajištěn jednotný postup a jednotný výklad informačních povinností v rámci finančního zprostředkování. Účinnost opatření je stanovena na 1. října 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: lt.justice.gov.sk

Návrh opatření o osobách se zvláštním vztahem k pojišťovně a zajišťovně

Stávající právní úprava vymezuje okruh osob tzv. osob se zvláštním vztahem, s kterými příslušná pojišťovna, zajišťovna, pobočka zahraniční osoby a pobočka zahraniční zajišťovny nemůžou uzavírat obchody, které by vzhledem ke svojí povaze, účelu nebo riziku neuzavřely s jinými klienty. Právní úprava dále stanoví pojišťovnám a zajišťovnám informační povinnost, v rámci které má být NBS o takovýchto osobách informována. Návrh opatření stanovuje podmínky pro reporting a rozsah informací, které mají být ve vztahu k osobám se zvláštním vztahem k pojišťovně či zajišťovně poskytnuty.

Účinnost opatření je stanovena na 1. října 2010.

Bližší informace lze nalézt zde: lt.justice.gov.sk

5. Regulace finančního trhu

Evropská unie

N/A

²⁹ Zákon č. 186/2009 Z.z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Česká republika

N/A

Slovenská republika

Institut bankovního vzdělávání NBS zajišťuje odborné zkoušky finančních zprostředkovatelů a finančních poradců

Na konci srpna byl rozhodnutím NBS pověřen Institut bankovního vzdělávání NBS, n.o. zajišťováním odborných zkoušek finančních zprostředkovatelů a finančních poradců podle zákona o finančnom sprostredkovaní. Tento zákon stanovil nové požadavky na odbornou způsobilost finančních zprostředkovatelů a finančních poradců, kteří se v zájmu zvýšení profesionality podnikání a ochrany zájmů spotřebitelů na finančním trhu musí zapojit do soustavného odborného vzdělávání a podrobit se odborným zkouškám. Periodicita odborného vzdělávání a zkoušek je nastavená na čtyřleté časové období.

IBV NBS, n.o. připravil pro zajištění zkoušek specializovaný projekt, který následně schválila Národní banka Slovenska. Institut zajišťuje zkoušky pro střední a vyšší stupeň odborné způsobilosti, a to prezenční formou s využitím elektronického systému.

Bližší informace lze nalézt zde: www.nbs.sk

6. Obchodní společnosti

Evropská unie

Změny v oblasti mezinárodních účetních standardů

CEBS komentuje návrhy Rady pro mezinárodní účetní standardy, komentáře se týkají možnosti ocenění reálnou hodnotou pro různé finanční závazky a vytvoření koncepčního rámce pro oznamování - oznamovacího subjektu (reporting entity).

Evropská Komise dále přijala množství nařízení, kterými se do právního řádu EU přijímají mezinárodní účetní standardy týkající se vypořádání finančních závazků s kapitálovými nástroji; požadavku předplacenosti minimálního financování a zveřejnění spřízněných stran.

Bližší informace lze nalézt zde: ec.europa.eu/internal_market

Česká republika

Novelizace spotřebitelské legislativy - spotřebitelem je pouze fyzická osoba

V rámci snah o zpřehlednění právního řádu a snížení administrativní zátěže, došlo na počátku srpna k novelizaci řady předpisů³⁰, a kromě jiných změn změnil definice spotřebitele jak v zákoně o ochraně spotřebitele, tak v občanském zákoníku. Platí tak nová definice spotřebitele, která zruší nejednotnost definice spotřebitele v českém právu. Právnícké osoby nadále nebudou požívat ochrany jako spotřebitelé.

Důvodem k tomuto kroku je dosažení souladu se současnou Evropskou právní úpravou, která definuje spotřebitele pouze jako fyzickou osobu. Současná harmonizovaná úprava spotřebitelských otázek na úrovni EU již standardně neposkytuje spotřebitelskou ochranu právníckým osobám. Rovněž z rozhodovací praxe Evropského soudního dvora plyne vyloučení právníckých osob z okruhu chráněných subjektů. Důvodem vynětí z okruhu spotřebitelské ochrany je profesionalita právníckých osob, kdy odpadá důvod ochrany slabší strany.

Touto novou úpravou nepřichází právnícké osoby, které jsou nepodnikatelského charakteru o ochranu, která jím náleží na základě principu ochrany slabší strany. Na právnícké osoby nepodnikatelského charakteru se stále vztahují předpisy občanského zákoníku. Aplikace obchodního zákoníku bude možná pouze v případě dohody dle § 262 obchodního zákoníku.

Bližší informace lze nalézt zde: www.epravo.cz

Slovenská republika

Zapojení Slovenské republiky do systému Evropského obchodního rejstříku

Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky uveřejnilo návrh na zapojení Slovenska do systému Evropského obchodního rejstříku. Hlavním cílem Evropského obchodního rejstříku (www.ebr.org) je zjednodušení přístupu k základním údajům o obchodních společnostech, které jsou registrovány v jednotlivých evropských zemích, resp. podléhají jejich ju-

risdikci. Údaje v rámci rejstříku budou mít v počáteční fázi informativní charakter s tím, že se v dalším období plánuje kompletní poskytování informací na bázi právní závaznosti. Nastavení poplatků za informace obsažené v rejstříku, závisí vždy na členském státě, který na projektu rejstříku participuje.

Vzhledem k vývoji legislativy EU v oblasti obchodního práva a v souvislosti s budoucím možným propojením obchodních rejstříků v rámci EU se předpokládá, že právě platforma Evropského obchodního rejstříku bude využita jako základ takového nového systému.

Bližší informace lze nalézt zde: <https://lt.justice.gov.sk>

³⁰ Zákon č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Advokátní kancelář BBH, advokátní kancelář, v. o. s. dlouhodobě poskytuje svým klientům právní poradenství v oblasti práva finančních trhů. V rámci svých služeb nabízí také základní informační servis o nejvýznamnějších aktualitách v oblasti regulace a práva finančního trhu.

Bulletin BBH je určen pouze jako obecná informace o některých důležitých novinkách a událostech v oblasti finančních trhů a související právní problematice. Jeho obsah není právním poradenstvím ani doporučením k určitému postupu v konkrétní situaci.

V případě zájmu o další informace nebo o individuální poradenství nebo konzultaci nás neváhejte kontaktovat na níže uvedené adrese.

BBH, advokátní kancelář, v. o. s.

Klimentská 1207/10

110 00 Praha 1

Česká republika

IČO 26143119

Městský soud v Praze oddíl A, vl. 40439

Tel.: +420 234 091 355

Fax: +420 234 091 366

E-mail: legal@bbh.cz

Web: www.bbh.cz